

var to Domænegårde, der skulde udstykket, kunde den ene maaske udstykket efter Loven af 4. Oktober 1919, den anden efter Loven af 22. Juni 1917. Hvis det ikke passede, vilde man f. Eks. kunne skære en Domæne over og sige: den ene Halvdel gaar til den ene Lovs Tilhængere — om jeg maa bruge det Udtryk —, den anden Halvdel til den anden Lovs Tilhængere. Jeg vil mene, at det vilde være upraktisk at blande Parceller af forskelligt System ind mellem hinanden. For øvrigt finder vi ved Præstegaardsudstyknin-gen, at meget ofte er der kun en 3—4 Husmænd, der sidder som Brugere efter Loven af 4. Oktober 1919. De sidder inde mellem andre Husmænd, saaledes at det ikke er store samlede Kolonier, der opnaas i dette Tilfælde. Jeg skal ikke benægte, at det kan være rigtigt, at der her frembyder sig visse praktiske Vanskeligheder, men jeg tror, at det er Vanskeligheder, som kan overvindes; og jeg anser det for at være betydningsfuldt, netop fordi vi diskuterer Spørgsmaalet, og fordi man diskuterer det i Sønderjylland, at vi ender denne Dis-kussion med at sige: Lad Befolkningen selv have Lov til at træffe Afgørelsen.

Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen mente, at Folk, naar Priserne var længst nede, vilde forlange at faa Jorden til Selveje, og at de, naar vi var oppe paa Toppen med Jordpriserne, selvfølgelig vilde forlange at faa den efter Loven af 4. Oktober 1919. Det lyder meget bestikkende. Men hvem kan sige, naar vi er længst nede, og naar vi er oppe paa Toppen? Hvis alle vidste, naar vi er længst nede, var der ingen Sælgere; alle vilde købe; og hvis alle vidste, naar vi var paa Toppen, var der ingen, der vilde købe, da vilde alle sælge. Hvor bestikkende det ærede Medlems Udtalelse end lyder, tror jeg dog, at Prisansættelsen til ethvert givet Tidspunkt er afhængig af, at der er en vis passende Blanding af Mennesker, som er Pessimister, og Mennesker, som er Opti-mister; de enes om at sætte Prisen paa et vist Tidspunkt, og denne Pris er den, vi kalder Markedsprisen. Den er Barometeret for, hvad Menneskene mener med Hensyn til at være paa Toppen eller i Dalen, og jeg tror ikke, det øver nogen Indflydelse paa, hvor mange eller hvor faa der foretrækker det ene eller det andet Princip.

Jeg ved vel, at der er dem, der fore-trækker den ene Lov for den anden, og jeg kan fuldt ud respektere begge Opfattelser. Jeg har nu min Mening, og andre har deres Mening; men jeg vil henstille, at vi kunde blive enige om, at vi ikke søger at paatvinge andre vore Opfattelser. Vi kan søge at

overbevise dem, oplyse og agitere; men lad os være os for at bruge den Magt, der ligger i Lovgivningen, til at paatvinge Folk en bestemt Fremgangsmaade. Det tror jeg ikke er heldigt, mindst for den Ungdom, der skal sætte Bo efter de Regler, her vedtages.

Anders Lebeck: Naar jeg ønsker at sige et Par Ord her, er det for at bringe den højtærede Landbrugsminister min Tak for det fremsatte Lovforslag. Jeg synes, det er en god Løsning, der her er foreslaaet, og jeg er sikker paa, at Flertallet af Befolkningen i de sønderjydske Landsdele vil sige det samme. Vi sidder her og lytter til denne Forhandling med vore forskellige Forudsætninger; de fra det gamle Land har Erfaringerne fra den tidligere Husmandslov med dens Skavanker bag sig, og vi, Syd fra, har de Erfaringer, vi har gjort under Fremmedherredømmet. Der kan være Grund til nu at sige, at hvis vi ikke Syd for Grænsen havde haft en fri og selvstændig Bondestand, saa vilde de sønderjydske Landsdele ikke paa nærværende Tidspunkt være genforenet med det gamle Kongerige. Der er ingen Tvivl om, at det, der har givet os den stærkeste Stilling under Fremmedherredømmet, er vor Landbostands Frihed og Selvstændighed. Vi har ikke været inde under Herremandsvældet, saaledes som det nogle Steder har været Tilfældet i det gamle Kongerige, men vor Bondestand har gennem Aarhundreder siddet fri og selvstændig paa sin Jord. Under Kampen om Jorden, da Jorden stykkevis blev taget fra os, var det en Sorg, hver Gang der gik en Ejendom tabt, for vi vidste, det var en fri Mand, der forsvandt for en Domæneforpagter eller for en Rentegodsejer.

Jeg vil bede om, at der maa blive taget Hensyn til de Erfaringer, vi møder med. Vi er angstelige for alt, hvad der smager af Stat; for os har det under Fremmedherredømmet, naar Staten fik fat i noget, haft den Betydning, at der er forsvundet et Stykke af vor personlige Selvstændighed. Jeg vil derfor meget ønske, at det i Overensstemmelse med, hvad Landbrugsministeren har foreslaaet, maa blive gennemført, at der bliver Valgfrihed. Jeg forstaar godt, at der kan være praktiske Vanskeligheder at overvinde, men de maa vel kunne overvindes, og jeg er i alt Fald sikker paa, at nede i Sønderjylland vil man være glad for, at der er Valgfrihed. Jeg synes ogsaa, det er en rigtig Tankegang; naar enhver frit kan vælge, hvad han vil, kan vi ikke komme videre. I samme Grad man har Tillid til den ene eller den anden Form, kan man